

РУСЛАН

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорушцини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокое число по 10 сот.

Заява польского Кола.

(X) Грижа сумління не дає спокою по-слам задля змарнованої сесії і одно-сторонництво парламентарне виступає за другим із заявою, щоби виправдати ся перед світом і перед виборцями. Журба про мандати стає щораз більшою, тимто і кваплять ся Німці і Чехи, а за ними і польске Коло, щоби умити руки від вини за бездіяльність державної ради і скинути на кого иншого. Особливо польске Коло тремить перед новими виборами, а коли рознесли ся були висти про розв'язане державної ради, вислало зараз свою парламентарну комісію до міністра-президента на розвідки. Др. Кербер успокоїв польских парламентаристів, що їх тривога зовсім безосновна, але всеж они задалегідь думають про се, щоби собі підготувати відповідний настрій умів в польській суспільности. Тим то і польске Коло виступило із заявою, в котрій передовсім звіщає, що посередництво Кола не довело до ніякого висліді і запевняє, що не перестане дальше вести тих заходів. Причину сеї невдачі польске Коло звало на «вельми коротку сесію державної ради» і се утрудняло польському Колу осягнути бодай зближене Німців з Чехами. Отже не домагання чеських послів ані опір Німців проти сих домагань, але правительството спричинило по думці польского Кола безуспішність его посередництва. Чи продовжене сесії парламентарної і виміна щораз нових формул було би довело до ліпшого висліді польского посередництва, про се, здасть ся, нема що навіть розводити ся. Міністер-президент лише под напором польского Кола скликав повеликодну сесію, хоч міг предвиджувати, що і та нова сесія не принесе ніякої зміни і поправи парламентарного положеня.

Тепер Коло польске виступає знов в своїй заяві з жалями непарламентарної господарки і домагає ся скликаня сесії по скінченю делегацій для парламентарного ухваленя бюджетової провізорії. Але яку-ж поруку дає польске Коло, що і та сесія не буде подібна двом попереднім, що і тепер не стане в дорозі обструкція парламентарному ухваленю бюджетової провізорії, що й тепер не скінчить ся сесія на відчитуваню внесень, інтерпеляцій і т. п.?

Польске Коло висловлює свій жаль, що многі важні справи державні полагдують ся від кількох років §-ом 14-им, і висловлює погляд, що полагджуване австро-угорської угоди, торгових договорів з заграничними державами, постанова виплат готівкою і т. п. §-ом 14-им стає в яскравій суперечности із змістом сего §-у і з державними інтересами, запевняє при тим, що семилітна обструкція спиняє успішну парламентарну контролю і тим загрожує могутнє становище держави і конституційній свободі, а дальше ествованє такого положеня мусить підкопати фінансове господарство держави, повагу законів і суспільний лад, одначе польске Ко-

ло висловило тим лише загально знаний погляд про сі невідрадні відносини, погляд, з яким згоджують ся і инші парламентарні сторонництва. Але сего ще за мало. Само осуджуване сих відносин, само накликуване до обовязків нічого ще не поможе. Щоби положенє змінило ся, повинні Чехи покинути обструкцію, а се може стати ся, коли порозуміють ся і погодять з Німцями, або коли регулямін так буде змінений, що обструкція буде зовсім неможлива. На се звертає увагу і польска заява, одначе вимагає почину до зміни регуляміну від правительства, хоч успіх такої реформи лише тоді певний, наколи парламентарні сторонництва що-до сего погодять ся.

Заява польского Кола є лише одним доказом більше, що всі відчувають невідрадні парламентарні відносини, що всі бачать се лихо і вказують на него, одначе ніхто не вказує способу певного, як сего лиха позбути ся, як видобути ся із сего зачарованого колеса. Заява польского Кола намагає ся також вини із себе скинути, перед суспільностию виправдати его з безуспішности і втихомирити невдоволене на случай нових виборів.

Товариство „Просьвіта“

від 1 січня 1902. р. до 31. грудня 1903. р.

(Дальше).

Члени Товариства.

В році 1902 приступило до нашого Товариства 1.003 нових членів, а в 1903 році 1.203 нових членів. Разом отже 1902 і 1903 приступило до Товариства «Просьвіта» 2.206 нових членів звичайних. З того числа около 1.800 припадає на селян і міщан, а решта на духовну і світську інтелігенцію.

Для порівняня подаємо дати за послідне десятилітє:

В році 1890	прибуло 770 нових членів звичайн.
„ 1891	„ 841 „ „ „
„ 1892	„ 628 „ „ „
„ 1893	„ 505 „ „ „
„ 1894	„ 573 „ „ „
„ 1895	„ 572 „ „ „
„ 1896	„ 896 „ „ „
„ 1897	„ 1.333 „ „ „
„ 1898	„ 1.137 „ „ „
„ 1899	„ 944 „ „ „
„ 1900	„ 1.182 „ „ „
„ 1901	„ 1.000 „ „ „
„ 1902	„ 1.003 „ „ „
„ 1903	„ 1.203 „ „ „

Загальне число членів приступивших до Товариства «Просьвіти» від часу его заложеня по конець 1903. року виносить 16.178. Почесних членів числять Товариство 18.

З повисшого зіставленя показує ся, що побіч р. 1897. коли то в наслідок незвичайного національного руху 1.328 нових членів позискало наше Товариство, — рік 1903 виказує також поважне число нових членів бо 1.203 т. є о 200 членів більше як в р. 1901 і 1903. Та отсей приріст членів не може нас вдоволити, бо се число членів далеко еще не відповідає загальному числу народу руского в Галичині. Бо коли прим. просьвітне Товариство словінське Drużstwo sv.

Mohora в Целівці числить понад 80.000 членів, хоч Словінців майже два рази менше є, як нас Русинів в Галичині, — то на тим примірі пізнаємо, як незначне еще число Русинів належить до нашого Товариства.

Треба отже конечно, щоби ціла наша суспільність а передовсім самі наші члени старали ся приєднувати як найбільше членів Товариству, бо сама праця головного відділу без співдлани цілої суспільности остане ся без успіху. А уєліви приступленя в члени Товариства так приступні, (членська вкладка виносить всего 2 К річно), що навіть найбільшійший може належати до нашого Товариства.

Читальні «Просьвіти».

Узглядяючи відносини суспільні, серед яких Товариство «Просьвіта» розвиває ся, то є не тільки вишні перешкоди (як ділання чинників неприхильних просьвіті народній), але також перепони внутрішні (як недовіре селянства до просьвітної праці, а часто і байдужність нашої інтелігенції), з якими наше Товариство мусить бороти ся, — Товариство «Просьвіта» може виказати ся значним успіхом в розвою своїх читалень. Просьвітний рух по Читальнях «Просьвіти», основаних давнійше, зміг ся значно, та дає за поруку, що уєстоїть ся раз на все. В Читальнях «Просьвіти» ново основаних сей рух поборює поволі всі трудности, пускає свої лучі в найтемнійші закутки нашого краю, витворюючи просьвітні селянські організації, свідомі цілі і свої іх задачі. Під тим зглядом головний відділ Товариства «Просьвіта» не щадив поучень, вказівок і помочи Читальням «Просьвіти», входячи в зносини з Читальнями дорогою переписки, за помочию філій «Просьвіти», делегатів і люстраторів а по часті і нашої преси. Такі посередні і безпосередні зносини Товариства «Просьвіта» з Читальнями вилинули значно на гарний розвій Читалень і на значне побільшенє числа тихже.

Корисний вислід праці Читалень «Просьвіти» повинен нашу суспільність спонукати до праці в тим напрямі з подвоєною енергією. Читальня «Просьвіти» мусить бути в кождім селі, заступаючи Читальні самостійні, що не є в силі розвивати ся так успішно як Читальні «Просьвіти», бо позбавлені є нагляду, поради і помочи і взагалі організації.

В минулих двох роках основало наше Товариство 295 Читалень «Просьвіти», так, що з кінцем року 1903 було всіх Читалень «Просьвіти» 1.339. Число Читалень «Просьвіти» по поодиноких повітах в роках 1898—1903 виказує зіставленє.

Ч. п.	Повіт	Для порівняня наведено числа Читалень «Просьвіти» по повітах при кінци року			
		1900	1901	1902	1903
1.	Бережани	18	22	28	40
2.	Березів	2	2	2	2
3.	Бібрка	29	32	37	38
4.	Богородчани	12	13	13	15
5.	Борців	36	38	39	43
6.	Броди	14	16	25	27
7.	Бучач	20	27	29	31
8.	Горлиці	1	1	1	1
9.	Городенка	14	14	18	22
10.	Городок	13	13	15	17
11.	Грибів	1	1	2	2
12.	Гусятин	24	32	35	36

13. Добромилъ	7	7	7	7
14. Долина	25	27	28	32
15. Дрогобич	15	18	19	24
16. Жидачів	19	20	22	23
17. Жовква	18	20	21	23
18. Заліщики	22	27	35	38
19. Збараж	20	22	23	39
20. Золочів	36	43	44	54
21. Калущ	25	27	31	31
22. Камішка струм.	29	30	32	33
23. Коросно	1	1	1	1
24. Коломия	18	21	24	28
25. Краків	1	1	1	1
26. Косів	8	10	13	16
27. Ланьцут	1	1	1	1
28. Ліско	3	3	3	3
29. Львів	33	38	43	48
30. Мостиска	14	15	17	21
31. Надвірна	14	16	18	23
32. Новий Санч	—	—	1	1
33. Перемишль	46	46	47	48
34. Перемишляни	19	25	29	30
35. Печеніжин	7	7	9	9
36. Підгайці	18	20	24	29
37. Рава руска	18	18	18	26
38. Рогатин	40	45	45	48
39. Рудки	16	17	25	28
40. Самбір	6	8	9	14
41. Скалат	14	18	21	25
42. Снятин	8	12	15	16
43. Сокаль	16	19	22	23
44. Станіславів	26	33	37	43
45. Старий Самбір	14	15	15	19
46. Стрий	40	40	45	51
47. Сянік	3	3	3	11
48. Тереховля	15	19	21	26
49. Тернопіль	33	36	40	47
50. Товмач	27	30	33	35
51. Турка	8	11	12	12
52. Ціпанів	8	8	11	12
53. Чортків	22	23	24	28
54. Яворів	12	15	16	18
55. Ярослав	14	15	17	19
56. Ясло	1	1	1	1

З сего зіставлення бачимо, що майже у всіх повітах число Читалень зростає, але далеко ще не дорівнює число громад в тих повітах, помимо усильних старань Головного Відділу Товариства «Просвіта», аби в кожній громаді була Читальня «Просвіти».

(Дальше буде).

Спільні делегації.

Спільний бюджет.

Предложений в суботу делегаціям спільний бюджет на 1905 р. виказує загальні видатки в

квоті 377,114.000 К. По потрученню прелімінованого покриття 7,967.000, остає нетто видатків 369,147.000, се є о 11,379.000 більше, чим на рік 1904. Іменно виносять звичайні видатки 349 мільонів, надзвичайні 28 мільонів. Надзвичайні видатки на військо преліміновані в висоті 7,583.000 К. Крім сего прелімінований видаток 88 мільонів К, як одноразовий, надзвичайний кредит на дальше справлене нового матеріялу для пільної артилерії та на доповнене вооруження, на яке видавано дотепер тільки малі рати з надзвичайного військового кредиту. Дальше містить прелімінар жадань на воєнну маринарку 75,176.000 К як часткової квоти. Вкінці жадає міністерство заграничних справ додаткового кредиту в висоті 228.000 К, з чого 112.000 К припадає на цивільних аґентів в Македонії.

Урядовий комунікат зазначає, що воєнна управа держить ся в сегорічних жаданях задля удержання війська в границях давних бюджетів, а тільки на справлене нових оружий і воєнного матеріялу виступає з дальшими жаданнями. Нові гармати, справлене новітнього воєнного матеріялу, відповідне переведення зачатих будівель кораблів оправдують ті видатки, що зовсім не високо поставлені в порівнанню до других європейських армій. Кожда держава мусить числити ся з технічним поступом і не дати ся випередити иншим державам, як се вже стало ся супротив Австрії. І ся обставина примушує воєнну управу до прискорення тих змін та удіпшення. Оди́н погляд на війну в Азії доказує, яку вартість має військовоє приготуванє. Ввиду того жадані видатки треба покрити з бюджетових ошадностей слідуючих років, а законодатні тіла разом з правительством найдуть певно средства на ті необхідні жаданя, не збільшуючи надто фінансового тягару.

Австрійська делегація.

В суботу пополудни о год. 1/2 5 зібрала ся австрійська делегація на перше пленарне засіданє, на яким міністер-заграничних справ гр. Голуховський запросив дел. Апол. Яворського, як найстаршого віком отворити засіданє. Делегація вибрала відтак председателем дел. Яворського, який в довшій промові дякував за вибір, який вже кільканайцятий раз кладе в его руки провід делегації. Заступником председателя вибрано бар. Гавча, а відтак комісію петиційну, бюджетову і верифікаційну. Вкінці відчитано інтерпеляцію дел. Сафрона в справі цлових полекший для італійського вина. По пленарним засіданню бюджетова комісія розділила реферати між своїх членів.

Угорська делегація.

Угорська делегація зібрала ся о год. 7. ве-

чером. Президентом вибрано Кольмана Селя, а заступником Сапарого. П. Сель, дякуючи за вибір ствердив, що в заграничній політиці не зайшла жадна зміна, бо азійська війна мало дотичить Угорщини та хиба з загально людських зглядів треба би бажати, щоби тревала як найкоротше. Тридержавний союз виказав свою животність, а порозумінє з Росією перейшло вже огневу пробу в Македонії. Вкінці висказав дяку королеви, що заняв ся справою спровадження мощий Ракочого.

Престольна промова.

Коли вчєра в само полуднє австрійська делегація явила ся у цїсаря і єї президент дел. Анолінарій Яворський висказав до монарха промову, відповів цїсар сими словами:

«Зі щирим вдоволенєм приймаю наше запевненє вірности та льяольности і висказую за се мою сердечну дяку. Наші відносини до всіх держав є постійно найліпші. Тривкі відносини до наших союзників, доповнені тісним порозумінєм, яке монархія удержує з Росією в балканських справах, наповняє нас довірем до мирного розвою відносин на нашім континенті. Піднята в кількох вілятах європейської Туреччини праця коло реформ на підставі програми в Міршштеґу, поступає тепер наперед і при утихомиреню, яке заводить ся поволи в тих околицях, вже в недалеком часі ся праця повинна виказати корисні висліди. До глубини сумна є війна, яка вибухнула у східній Азії і стілько вже жертв поглотила людского житя. Коби Провидінє зволило назначити сїй убийчій війні, скілько можливо, якнайтіснійші границі, як що-до границі, так що-до часу, як що-до розмірів і коби сьвіт знов міг тішити ся великими добродїйствами мвра. Мій військовий заряд що-до біжучих жадань на удержанє війська остає в границях кредиту послїдних літ, однак просить понад се о окремі средства для скорійшого придбаня оружя і воєнного матеріялу. Моя воєнна маринарка потребує знатних середників задля скорійшого викінченя розпочатої вже будови кораблів та їх вооруженя. З огляду на сї більші тепер жаданя осягне ся в слідуючих роках знатні ошадности в надзвичайних видатках на військо і в дорічних бюджетах маринарки. Намірені скорші придбаня і формаций причиняють ся до піднесеня чільности оружної сили, запевнюючи заразом економічні користи. Відносини в Боснії і Герцеговині розвивають ся нормально і зовсім мирно. Мимо зросту потреб сих провінцій, прецінь в 1905 р. видатки заряду будуть покриті з власних їхніх доходів. Я пересвідчений, що панове приступите до студюваня доручених вам предложєнь зі звисною патріотичною ревностю, тож жєлаю вашим працям поведженя і вїтаю вас сердечно».

Др. Андрій Чайковський.

На Олімпі.

(Дальше).

— До голосу записав ся кровожадний Арес, удїляю йому голосу — каже Зевес.

Арес: Боги! коли мій дядечко Позейдон берєсь змайструвати Марину*, то я нищити-му армію сухопутну і до війни не допущу.

Гермес: Дай випхати ся!

Зевес: Прошу не чїпати личностей! Удїляю голосу Гермесови.

Гермес: Забираю голос лише що-до формального. Мій поважаний передбєсїдник Арес є собі дурний як чобїт...

Зевес: Взиваю бесїдника до порядку заужитє непарламентарних висловів... Говори ващець дальше.

Гермес (іронічно): Наш господин председатель не був ніколи в парламенті відєньскім, коли таке невинне мое порівнанє назвав непарламентарним. Я хотїв лише образово виказати, що Арес забув сарака, який тепер инший спосіб войованя — не те, що за його часів. Тепер з мандїкером нема жартів і каменякою нічого не вдїєш... Та прошу сьвітлу президию пояснити менї, чого нам властиво війни боляти ся. Що-до мене, то я в інтересі моїх клієнтів, усяких лїве-

рантів, мушу обставати за війною. Таж в р. 1877 вони поробили знамениті інтереси на гвнлих консервах і патронах набиваних трачинем...

Геракль: Усім побю пику, хто нам тут носє тїкне...

Зевес: Говориш, як броварняний фірман, і хто-б тебе не знав з роду, мусїв би сумнівати ся о твоїм божєськїм походженю...

Геракль: Щож я злого сказав?

Зевес: По перше ти, заки отворив хавку, повинен був попросати о голос... Але я відповідаючи на інтерпеляцію Гермеса, хочу пояснити нашу небезпеку. Нашу сьвятую гору можуть заняти вороги. Чи се буде Австрія чи Росія, усе однака нам біда...

Гера підносить руку в гору.

Зевес: Удїляю голосу моїй малжонї Гері.

Гера: Мій достойний мужу і ви всі славетні громадяни олімпійські! В тім усім, що тут говорить ся, я бачу лише інтриґу мого старого. Йому скучно за молодими і тому хоче ся йому еміґрації... Заявляю, що я готова на процес сепарацийний, бо менї вже остогидло таке пожитє. Здавало ся якийсь час, що старий устаткував ся, бо вже й час старі грїхи відмолювати; а йому ось чого забагає ся! Сидїв бись, дїду, за печию та галушки жував... Бо щож нам тут за біда? Вправдї минули вже для нас часи славних відпустів, ніхто нам не піднесе мізерного баранця, але моя донечка Дмитруна*) на-

дбала такий запас амброзії і нектару, що вистанє нам до кінця сьвіта. Може неправда? Прошу вибрати шконтруючу комісію, нехай переконає ся, що шпїхлїр повний, а в пивницях нектар аж плїснїє в бочках. Кудиж се все подїнеть ся? Куди подамо ся? До Бразилії чи до Канади? Возити се з собою? а кошти перевозу, а цю на границі? Таж вийде на те, що коза козу зїсть. А коли виєміґруємо і все те тут лишимо, то що будеш їсти одно з другим? Кулєшу?

Зевес: Перепрашаю сьвітлі збори, що віддам на часок предводительство мому братови Гадесови, бо хочу забрати голос в тїй справі.

Гадес обнимає провід. Зевес говорить: — Гей! гей! Я бачу, що баба дурна до сивої коси. Гадес дзвонить і хоче відобрати йому голос, та Гермес угворює його.

— Так є! Чи бачив хто на сьвітї, щоби така стара баба була ще заздриєна о свого старого чоловіка? Сказила ся! Боги! Клянусь на мого батенька Кроноса, хай йому легенько тїкне ся, що менї старому вже давно пішло з петрового дня, що менї молодиці вже й не в голові, та коби я міг, то би у тих хоромах олімпійських віку доживав. А однак годї! І я, бог богів, маю обовязок нашу долю заздальгїдь забезпечити. До тепер ми були безпечні, хоча нам наші невірні Греки давно вимовили послух, та хоча під нашими ногами відбувались за нашим призволом кроваві війни. Нашим божєським носам навіть приємний був запах людської крові. Та тоді ми були безпечні, бо тоді не було такої гармати, щоби аж людий стрїля

*) Маринарка по німецьки звєсь „die Marine“.

*) Деметєра, богиня земельних плодів.

Промову монарха переривали посли в деяких місцях голосними оплесками. Відтак презес кабінету др. Кербер представив цісареві членів делегації, з якими цісар розмовляв. О 3/4 і скінчило ся прийняте, а зараз о год. 1. явила ся угорська делегація під проводом Кольомана Селя, який виголосив промову до цісаря. У відповідь промовляв монарх так само, як до австрійської делегації, а відтак відбув коротке cercle з делегатами.

НОВИНКИ.

— Календар. Ві вторник: руско-кат. Пелагій; рим.-кат. Пасхаліса. — В середу: руско-кат. Ірина муч.; рим.-кат. Фелікса, Венанта.

— Преосв. Епископ Константин Чехович виїхав на канонічну візитацію мокрянського деканата.

— Преосв. Епископ др. Григорий Хомишин має приїхати — як пише «Нова Січ» — в першій половині червня с. р. до Станиславова, де відбуде ся его консекрація, а відтак і інсталяція на станиславський владичий престол. В цілі звеличання его інтресу, зібрали ся дня 5. мая с. р. відпоручники всіх там українсько-руських товариств в «Рускій Бесіді» і завязали комітет, що скликав на день 10. мая с. р. ширший круг інтелігенції і міщанства на нараду. Зібрані в числі поперх 50 осіб уконституовала ся яко «комітет» в цілі прийняття нового Владика в Станиславові і рішили тимчасову програму, котру пізніше оголосить ся. Між иншими точками програми входять вручене Его Преосвященству дару (железа), концерт, приготований «Станиславським Бояном» при співучасті військової музики. Комітет рішив також коботувати в свій склад визначнійшій личности а поза Станиславова з цілою діоцезією. Вкінці вибрано езекутивний комітет з 12 осіб, котрий має занятися виконаннем рішень повного комітету.

— Надзираюча рада Товариства взаїмних обезпечень «Дністер» відбула дня 12. мая с. р. зараз по загальних зборах Товариства звичайне квартальне зведення під проводом президента ради Григорія Кузьми в присутності 16 членів ради і в присутності правительственного комісаря радника двору Адольфа Гута. По мислі § 37. уст. 2. статута вибрала Надзираюча Рада поново директором Товариства д-ра Дамяна Савчака і заступником директора п. Антона Дольницького, котрих мандати після § 32 статута були скінчили ся. — Практиканта Осипа Кучму замінувала Рада асистентом Ш. класи. Відтак прийняла Рада до відомости звіт Дирекції за час від 1. січня до 30. цвітня 1904 о діяльності, шкодах і о стані фонду Товариства обезпечень і звіт Товариства кредитового за той сам час. Наконеч признала Рада відшкодована в дорозі ласки: Михайлови Долішному з Колодівки в сумі 581 К, Франкови Фабіановичеві з Елеонорівки в квоті 100 К і Стахови Шельвахови з Увса 150 К; натомість відмовила відшкодоване і не прихилила ся до просьби Івана Фашевського з Колодівки.

ти. А тепер? Можуть нас шрапнелями як галушками закинути, а наш цілий фільварок спалити гранатами. Мій грім, від часу як люди відкривли електрику і винайшли громозводи, щораз менше дописує. Та ще би! Хоч би ми й перебули туя тучу, хочби поасекурували ся від огню, від припадків і на пережите, то й то нам мало поможе. Боги! До тепер панують тут Турки. Народ спокійний, консервативний; амброзії нашої не покушає, бо трэфна, нектару не дозволив Магомет пити, то наша комора і пивниця безвечна. Податку від нас не беруть жадного. Туристів між Турками нема, бо то народ лїнвий; тож нікому сюди драпатись і наше жите підглядати, а що буде, коли рука Падшаха випустять нас з своєї опіки?

Старий сопів тяжко і обтирає рясний піт з чола. Його бесіда зробила вражінє і зацікавила богів на те, що воно буде, коли Падшаха чорти возьмуть...

— Я скінчив — каже Зевес — обнимаю назад провід, хай другі говорять на тему тих всіх злочасних евентуальностей, що наступлять.

— Прошу о голос! — записала Афродита.

Афродита має голос. Афродита: Я дуже рада з того, що покинемо той поганий, задофаний турецький край. Тут женщина не має ніякої свободи. Її замикають під ключ, як невольницю, а що найменшого, хочби який невинний флїрт, то камінь до шві і до Босфору. У цивілізованих народів цілком инакше. Там свобода безмежна, там вільна любов хочби в найвищих сферах. Прошу по-

— Філія Руского Товариства педаг. в Буську запрошує всіх своїх членів на конференцію, котра відбуде ся в понеділок дня 23. с. м. о 10. год. перед полуднем в кімнатах Читальні «Просвіти» в Буську. Дневний порядок: 1) Школа народна Часть IV уступ 16; методично переپردازить т. А. Ш. 2) Відчитанє протоколу з послїдньої конференції. 3) Дискусія над переپردازженою лекцією. 4) Про загальне віче народних учителїв; т. О. Л. 5) Внесенє членів. 6) Відчит науковий; т. Ф. Б. — Просить ся о числену участь. — З Виділу Філії Руского Товариства педаг. в Буську: о. Гр. Словицкий, голова. О. Мулькович, секретар.

— З Коломиї. Заходом арт.-викладової секції «Народного Дому» в Коломиї відбуде ся в четвер дня 19. с. м. Відчит проф. Івана Раковского п. з. «Мисоїдні рости». Початок точно о 7. год. вечером. Вступ безплатний.

— З Чорткова одержуємо до поміщення отсю відозву: Земляки! Патріоти! Гурток людей доброї волі з Чорткова і окрестности переважній поглядом, що економічне та культурне піднесенє і розвіє народу дає тому народові відповідну силу, значіне і повагу — оснував з кінцем року 1903. в Чорткові два товариства: кредитове «Надія» і господарско-культуральне «Народний Дім». Перше товариство має на цілі згуртувати у себе капітали наших людей і інституцій, має на цілі капіталами сими прийти в поміч потребуєчим кредиту, отже стати ся осередком кредиту для нашого народу в чортківській округі. Не голосовно, але в часі, коли наша ціль і думка перейшла вже в діло, коли в протягу около 3-місячної діяльності наша «Надія» обернула новерх 58.000 К відзнавало ся до нашої сусїльности о поперте, о підтриманє сего діла, що скріпнати має наш народний органїзм в нашій стороні. А поперте сесе не вимагає жертв, бо уділ, що виносить 40 К, принесе дивіденду, бо від вкладок ошадности платимо 4 1/2 від ста, — лишень вимагає, щоби ми раз научили ся народної карности і єдности, щоби грошем нашим не росли і багатіли чужі інституції нашому народові часто смертельно ворожі. А крім того грїш зложений до «Надії» опертій о реальну поруку членів, бо позички уділює ся в найбільшій часті на гіпотеку і то з ручителями, ніколи више як до 1/4 части вартости реальности. Друге товариство «Народний Дім», якого уділ виносить лиш 10 К, то інституція, що є задушевною мрією всіх нас, то будучий куртуральний осередок Чортківської Руси. Не може жити самостійним житєм ніякий народ, що зависить від чужої ласки, а ми, Русини чортківського округу, не маємо до тепер даху над головою, не маємо де зібрати ся для нарад в трівожних хвилях для нашого народу, нема просвітнього кутка, нема бурси для бідних діточок жаждучих світла—науки. Ви нас арозумієте також, що тепер крайна і послїдна пора, що можна єще за дешевші гроші забути в Чорткові площу під будову; для браку відповідних площів не за довго може єї купно стати ся не мислиме. І ми постановили відкликати ся до цілої нашої сусїльности в тих сторонах, щоби нашу гадку приймили за свою і ввели єї в діло. Земляки! Патріоти! Не дайте добрій справі опинити ся в середній дорогі! Збудіть в собі народну честь і

глянути на саксонський двір: для правдивої любови вирікає ся жінка мужа, лишє п'ятеро дітей і йде на край світа за милим... Най живє цивілізація і любов!

Гера: Ти вітренице, паплого безсоромна! То твоє діло. Ти вже раз вистроїла таку штуку з прекрасною Єленою; тепер я пізнаю тебе по овочах. От яке вигадала! Найшла фалшиву Єлену, найшла Париса-Жирона. Те лишє тобі не дописало, що тепер нема таких дурних народів, щоби за одну бабу війну зачинали і мордували ся, як колиє у Трої. Слухай, коли ще з такою похвалою відізвеш ся, то тобі патинком піку цюбу!

— О! стара ключниця, як розкудкудакалась! Не бійсь, на тебе, старе опудало, ніхто не погляне! — пицала Афродита. Зевес дзвонив з цілої сили: — Прошу успокоїти ся, бо буду мусів замкнути засіданє.

Боги успокоюють погнівані богинї; гамір устає.

Зевес до Гермеса: — Знаєш, що в європейських конституціях є найрозумнійшого, а чого я не передвидів?... Що баби не мають права вибору... ая! (голосно). Чи може ще хто забере в сїй справі голос?...

— Деметера має голос, лишє прошу говорити коротко, а ні, то Гадес поставить внесок на замкненє дискусії і вибір генеральних бесідників pro і contra.

(Конець буде).

те завязє, що гори переносить, а доконаємо свого. В тій справі забудьмо руску байдужність, а окажимо в повнім блеску руску витривалість. Чортків, 1904. (Слїдують підписи членів Дирекції і Надзираючої ради «Надія» і «Нар. Дому».)

— Про збори «Ризниця» в Самборі помістимо небавом ширшу допись, а тимчасом подаємо ще отсі замітки надіслані нам із Самбора: Московський штаб, опанувавши від кількох лїт товариство «Ризниця», бажав скріпитись, а фондів ужити на здвиженє в Самборі кріпости. Стан такий став від разу ненавистний в очах людей ріжних партій а не загорільців штабу г. Дудикевича, що бажали не розвою товариства, лиш придумували над способами захопленя фондів для своїх партийних цілій. — Самі збори, се хаос промов за і проти, переключувань і епітетів, безувинного дзвонєня председателя. Найпильнійшому обсерваторови трудно здати справу з сего хаосу. Яена була лишє оборона штабовців своєї позиції і сильне огірченє а навіть обуренє противників. Головніші точки, над котрими лишень дискутовано, бо до голосованя не могло прийти задля недокінченя роботи комісії, провіруючої управнєних до голосованя є: 1) Чи дирекція правно скликала надзвичайні збори. 2) Справа засновуваня філії в краю, а особливо ходило дирекції о одержанє ухвали на зареєстрованє оснोваної вже філії у Львові. Програма ухвал дирекції не була оголошена і се викликало хаос промов. О. Давидяк ясно заакцентував сей брак підкладу до обрад.

— Пожарний «Сокіл» в Вислобоках, львівського повіта, засновано на статуті львівського «Сокола». Намісництво вже затвердило статут.

— Пожарний «Сокіл» в Миклашові, львівського повіта, відбув дня 24. цвітня с. р. І загальні збори, на яких вибрано головою товариства д-га Василя Головатого, начальником стягу д-га Івана Максимова, містоначальником д-га Теодора Кальмука, а до виділу війшли д-ги: Вас. Бурак як справник, Вас. Возьний як скарбник, а Вас. Возьний Івана яко господар. Заступниками виділових вибрано д-гів: Мат. Кардаша і Теод. Чеха. В склад контрольної комісії входять д-ги: Теодор Думка, Стеф. Трач і Грїг. Штирало. На збори прибули делегати львівського «Сокола» і 7 делегатів пожарного «Сокола» з Вявник під проводом начальника стягу д-га Будзиновського. Збори відбували ся в громадській уряді при величезнім здвизі народа, який приглядав ся переведенним перед зборами вправам з сикавкою і сокільській муштрі при звуках трубки. На зборах проводив місцевий парох о. Адальберт Глинський, який день перед тим святкував 50-лїтний ювілей свого священства і мимо умучєня виголосив перед зборами заграваючу промову, визнаючи своїх парохіян до народної праці, єдности і організації під стягом «Сокола» для оборони перед небезпечним ворогом — огнем. Опісля промовляли д-ги делегати Федор і Будзиновський пояснюючи статут і сокільську організацію, почім випсало ся в члені «Сокола» понад 60 селян. По виборі Старшини промовив один з львівських делегатів, жєлаючи новому гніздови гарного розвитку для добра своїх ближних, почім зібрані відспівали сокільський марш. Новий пожарний «Сокіл» в Миклашові старає ся вже закупили велику сикавку, так як дося має до розпорядимости невеличку тачкову сикавку. Молодїж сокільська в Миклашові, висока, струнка а проворна, як взагалі єї прикмети є ціхою всіх Миклашівців, дуже щиро горне ся до «Сокола» і радо відбуває що неділі вправи і коли праця в тім напрямі не охолоне, то миклашівський «Сокіл» буде одним з найкрасших гнізд в львівськїм повіті. Гарзд!

— З Бучача доносять нам: Дня 12. с. м. відбув ся у нас концерт на дохід погорільців-хліборобів. Руский комітет ратунковий, який займає ся устроєнєм сего концерту, запросив до співучасті хор тутешнього «Руского Сокола», котрий під управою д-га Сіяха вивязав ся з своєї задачі зовсім вдоволяючо. Сольо фортепянове відіграла звїсна нашій публиці п'яністка п-на Добромільська з Чорткова. П-ні Банахова відіграла сольо на цитру і дует на цитру і скрипку з д-гом Логинським. Сольоспівні в супроводі фортепяна виконали д-ги З. Ганкевич (тенор) і В. Балицкий (баритон), а деклямацію Сясьо Масляк. Всі солїсти вивязались з своїх партий знаменито, а публіка нагороджуючи їх грїмкими оплесками, не вдоволялась лиш програмовими точками, але приневолювала їх до надпрограмових виступів. Концерт сей був один з красших, які були в Бучачі, та на жалє публіка наша не дуже численно явилась, відай тому, що дохід з сего концерту призначений на погорільців. — Сокіл.

— Розвязуванє «Січий». З Косівщини доносять нам, що тамошний староста п. Заградник їздив від села до села і розвязує «Січи». Онові відбуло ся розвязанє жабівської «Січи», яка числила около вісімсот членів. На се сумнє торжество зібрала ся Старшина товариства, а староста явив ся в асистенції жандармів, почім члени Старшини передали по черзі старості хоругов, позолочену булаву, печатку, ленти і всі

инші відзнаки Січовиків. З Жабя поїхав староста до Криворівної, Ясенова і т. д.

— 3 Єзуоля доносять: Дня 1. мая відбули ся загальні збори читальні «Просвіти» в Єзуоля. Делегатів станиславівської філії «Просвіти» і організації приїхало чотирох, двох з них забиравало голос і в вимовних словах заохочували присутніх до користання з читальні. А тої заохоти дуже нам треба, бо хотїй до читальні вписало ся 107 членів, то ледви пята часть поплатила вкладки та користала з газет і бібліотеки. Взагалі мимо старань виділу, читальня розвивала ся дуже слабо з причини байдужности людей. Але є надїя, що на сей рік буде лїпше.

— 3 Косова пишуть нам: Відділ Покуцький ц. к. Галицького Товариства господарского устроює 20. н. с. червня с. р. в Косові переглядну виставу товару і коней типу гуцульського, а місцевий виділ повітовий лучить з тою виставою також виставу виробів гуцульського промислу домашнього. Будуть отже на тій виставі узгляднені виробы ткацкі, килимарські, гончарські, кушнірські, з дерева, мосяжні і роботи жіночі. Відтак буде узгляднений також від діл етнографічний, та виробы вина овочевого. Повітовий виділ доложив много старань, щоби тая дуже цікава вистава випала величаво і представила наглядний образ корінно типових виробів тутешного народа. — Валеріян Масрановский, управ. школи і секретар коміт. вист.

— «Посрамленіє» черновецьких кацапів. В четвер відбув ся кінець розправи проти директора гімназії п. Козака, обжалованого «гопцеством Карпат» за мниму обиду сего «гопцества». Судия др. Гольд по переслуханю кількох нових свідків оголосив вирок увільняючий дир. Козака, бо розправа не виказала его вини. Кошти судової розправи поносять «Карпат».

— Дрібні вісти. Гр. Станислав Сімінський жертвував 200 К на відновленє церкви в Радаві. — Почтовий уряд в Хотилію переносить ся з днем 16. с. м. до Брусна нового в ярославскім повіті. — До станиславівської дирекції залізниць прислано з Відня спис 39 урядників, які мають від 1. липня сповняти службу в управі руху в Чернівцях. — В Сухій Волі, чесанівеного повіта, повисв ся оході 16-літний Іван Саламаха з незвісної причини.

Просить ся о 1 сотик на будову Дому «СОКОЛА» у Львові.

Телеграми

Відень. Цісар санкціонував ухвалу галицького сойму що-до фінансової помочи для льокальних залізниць Делятина-Коломия-Стефанівка, Тшебіня-Скавці і Пила-Яворжю.

Станиславів. Вчєра відбули ся ту численні збори під проводом посаджника міста, на яких ухвалено однудушну резолюцію з заявою недовіря послови Валевскому та з візванем его до зложеня мандату до державної ради.

Берлин. Німецький парламент відложено до дня 7. червня.

Капштад. Герери розпоряжають 100.000 карабінами Манліхєра і машиновими та мають бороти ся доси, поки не проженуть Німців з Африки.

Льондон. З Петербурга доносять, що один російський кадет затопив япанський кружівник.

Льондон. З Нючвану доносять, що там кружляє чутка про велику битву Росиян з Япанцями коло Ліуян.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдєна в Берліні
ординує у внутрішніх недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезані).

ФІЗИКАЛЬНО-ДИЄТЕТИЧНА ЛІЧНИЦЯ

Д-ра А. Тарнавського
в Косові, ст. зел. Заболотів (за Коломиєю)
отворєна від 1. мая до кінця жовтня.
96 (5-15)

Александр Стефан — В. Щурат. УЧЕБНИК Французької мови

Часть I. Апробований для всіх середних женських шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 К 50 с. (на почтову пересилку 15 с). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишлі.

— Поетичний кутик.

**Всілякі
КУПОНИ
вильосовані
цінні папері**

виплачує без потручення
провізії або коптів

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

**БАНКУ
Гіпотечного.**

Християнський Календар МІСІОНАРЯ

на 1904 рік

коштує лише 50 сот., а з почтовою пересилкою 60 сот. Зміст багатий, ілюстрації гарні. При закупні більше примірників вельми значний опуст. Вислає лише за готівку: *Видавництво Чина св. Василія В. в Жовкві.*

В книгарни Товариства ім. Шевченка і в книгарни Ставропигійській можна дістати отсі праці видані проф. д-ром Ів. Копачом:

- Будучність гімназій.** Ціна 1 К.
 - Партийна політика і морал.** Ц. 50 с.
 - Родинне житє** (під розвагу руским «соколкам і паннам»). Ц. 50 с.
 - Соціалїзм, етика і політика** (під розвагу «старшим і молодшим»). Ц. 50 с.
- Три перші праці зладжені на основі творів професора берлинського університету д-ра Фрідріха Паульзєна.

„Тревоги автора і видавника“

(гумористична подїя з натури)
О. Я. Кониського
можна набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові.
Ціна примірника на веліновім папері вносить всего 30 сот. (з почтовою пересилкою 35 сот.)

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1904.

(Приїзд і відїзд поданий після середно-європейского часу).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець)	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець)
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:22	до Іцкан, Яс, Букарєшту, Жидачєва, Потутор, Керєзмєє, Чорткова (від 1/2—30/4), Сучави
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коломию 1/2—30/4 вкл. в нед. і свята), Керєзмєє (1/2—30/4 вкл.)	6:30	до Підволочиск, Київ, Одєси, Бродів, Копичинець, Гусєтина, Чорткова
6:46	з Рави рускої, Сокала	6:45	до Лавочного, Пешту, Дрогобача, Борислава
7:40	з Підволочиск, Одєси, Київ, Бродів	6:50	до Яворова
7:45	з Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Любачєва Самбора, Закопаного
8:00	з Самбора, Хирова	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Яєла, Осєвєнцима
8:10	з Станиславова, Жидачєва, Потутор	9:10	до Лавочного, Хирова, Калуша, Ходорова
8:20	з Яворова	9:25	до Самбора, Хирова
8:55	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного через Краків, Мєзєляборча, Пешту	9:30	до Белзця, Сокала, Любачєва
10:02	з Стрия, Борислава	10:35	до Тернополя, Потутор
10:21	з Рашєва, Любачєва	10:45	до Черновець, Делятина, Заліцк, Новосєлиці
11:25	з Коломиї, Жидачєва, Потутор, Керєзмєє	1:55	посп. до Підволочиск, Київ, Одєси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліцк, Гусєтина
1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	2:45	посп. Іцкан, Яс, Букарєшту, Потутор, Калуша, Жидачєва, Чорткова, Вижицї, Керєзмєє
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча, Ризанова, Івоича, Сянока, Хирова	2:55	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги, Закопаного
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліцк, Кіцмана, Новосєлиці (через Жучку, Вижицї)	3:05	до Стрия, Хирова, Борислава, Тухлі (від 15/6—30/4 вкл.), Сколього (1/2—30/4 вкл.), Ходорова, Калуша
2:30	посп. з Підволочиск, Одєси, Київ, Бродів, Грималова, Гусєтина, Копичинець, Козови	3:0	до Рашєва, Любачєва, Хирова
4:35	з Стрия, Хирова, Тухлі (15/6—30/4), Сколього (1/2—30/4)	3:40	до Самбора, Хирова
4:45	з Яворова	5:48	до Яворова
5:30	з Підволочиск, Київ, Одєси, Бродів, Грималова, Потутор, Заліцк, Гусєтина, Іваня пєстого, Скали, Копичинець	5:55	до Коломиї, Жидачєва
5:40	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Осєвєнцима	6:20	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Карльсбаду, Хирова, Пешту, Н. Санча
5:50	з Іцкан, Жидачєва, Новосєлиці і Сучави	6:40	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
6:00	з Белзця, Сокала, Любачєва, Рави рускої	7:05	до Рави рускої, Сокала
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна і Праги, Івоича	9:00	до Підволочиск, Київ, Одєси, Бродів
9:10	з Іцкан (Букарєшту), Чорткова, Потутор, Жидачєва (1/2—30/4), Гусєтина, Керєзмєє, Калуша,	10:05	до Перемишля (1/2—30/4 вкл.), Хирова, Н. Загірї
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Вроцлава, Варшави, Праги, Осєвєнцима, Хирова	10:42	до Іцкан, Чорткова, Заліцк, Делятина, Сучави
10:00	з Самбора, Хирова, Сянока, Яєла	10:55	до Кракова, Відня, Вроцлава, Праги
10:20	з Підволочиск, Київ, Одєси, Бродів, Копичинець, Заліцк, Скали, Іваня пєстого, Гусєтина	11:00	до Підволочиск, Бродів, Копичинець, Грималова, Іваня пєст., Скали, Гусєтина, Потутор
10:40	з Лавочного, Пешту, Хирова, Калуша, Борислава,	11:05	до Стрия
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачєва, Заліцк	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги, Закопаного, Н. Санча
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	2:51	посп. до Іцкан, Яс, Букарєшту, Чорткова, Керєзмєє (від 1/2—30/4), Сучави, Кіцмана
3:25	з Тернопол, Бірок великих, Грималова	4:10	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги, Пешту, Самбора, Сянока, Осєвєнцима
на дворець „Підзамче“			
7:20	з Підволочиск, Одєси, Київ і Бродів	з дворця „Підзамче“	
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одєси, Бродів, Грималова, Гусєтина, Копичинець, Чорткова	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одєси, Копичинець, Гусєтина, Чорткова
5:03	з Підволочиск, Київ, Одєси, Бродів, Копичинець, Заліцк, Потутор, Іваня пєстого, Скали, Гусєтина, Бродів, Грималова	10:52	до Тернополя, Потутор
10:02	з Підволочиск, Київ, Одєси, Бродів, Копичинець, Заліцк, Іваня пєстого, Скали, Гусєтина	2:09	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одєси, Копичинець, Гусєтина, Грималова, Скали, Іваня пєст.
3:04	з Тернополя, Бірок великих, Грималова	9:21	до Підволочиск, Київ, Одєси, Бродів
		11:24	до Підволочиск, Бродів, Копичинець, Заліцк, Іваня пєстого, Скали, Гусєтина, Грималова.

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:
з Брухович 6:46, 8:05 рано, 12:30, 3:00 і 4:30 пополудни, 6:00, 8:04 і 9:12 вечером, (від 8/5 до 11/9 вкл.)
з Янова 8:20 рано, 1:16, 4:45 попол., 9:25 вечером, (від 1/5 до 30/9 вкл.) 10:10 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в неділі і свята).
зі Ширця 9:35 вечер. (1/6 до 11/9 вкл. в неділі і свята).
з Любіня вел. 11:35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що неділі і свята).

Відходять з головного дворця:
до Брухович 7:10 рано, 9:30 і 11:45 передполудн., 1:05, 3:35 і 5:05 попол., 7:05 і 8:17 веч. (від 8/5 до 11/9 вкл.)
до Жовкви 11:10 вечером (що неділі).
до Янова 6:50 рано, 9:15 передпол., (від 1/5 до 30/9 вкл.), 1:35 попол. (від 15/5 до 31/8 в неділі і свята), 3:18 попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.) і 5:48 пополудни.
до Ширця 1:45 попол. (від 1/6 до 11/9 вкл. в неділі і свята).
до Любіня вел. 2:15 попол. (15/5 до 11/9 вкл. в нед. і свят.)

ЗАМІТКА: Час середно європейский рїзнять ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівского. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обєдєно рамками. — В місті продає білєти звичайні агенция часописий Й. Ст. Соколовского пассаж Гансманна 9, від 7. рано до 8. вечером. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє пояснєнь в справах залізничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди, в годинах урядових від 8 рано до 3. пополудни, а в неділі і свята від 9. рано до 12 в полудне.